

תפזורת | מצאו לפחות 10 מילים המופיעות בגיליון זה (היעזרו ברשימת המילים למטה):

א	ו	ס	פ	ד	ו	ע	פ	כ	נ
ק	פ	ר	צ	צ	ד	ט	פ	ו	ש
ו	ג	ו	ז	ל	י	ל	ק	ר	ר
ל	ס	נ	ח	י	ו	פ	ח	כ	ג
ו	י	י	ע	כ	ב	י	ש	ר	ה
ג	ע	מ	י	נ	י	ס	מ	ה	ד
מ	ג	ו	ו	נ	ר	ב	י	י	ה

עטלפים, נשר, מינים, אקולוג, אוסף, עכביש, גוזל, רבייה, מגוון, כורכר

פינת החי | סיפורי הצלה של בעלי חיים

עוף גוזל

כאשר גוזל הנשר המתוק שבתמונה היה עוד בביצה, יגאל מילר, מנהל פרויקט הרבייה של העופות הדורסים ברשות הטבע והגנים, העביר את הביצה לגן החיות התנ"כי בירושלים להדגרה. לאחר הבקיעה, הגוזל העדין הועבר לשמורת טבע חייבר כרמל, שם הוא הונח בארגז חמים ונעים הקרוי "אומנת". אף על פי שהמטפלים בשמורה דואגים לו, הם מוודאים שהוא לא יוכל לראות אותם כדי שלא יזהה את בני האדם כבני מינו וכדי שילמד שהוא נשר. לכן, כדי להאכיל את הגוזל הקטן, צוות החייבר משתמש בפיניצטה הממוקמת בפיו של פוחלץ של נשר. נוסף לכך, לאומנת יש חלון הפונה לכלוב גדול ובו נקבת נשר וכך הגוזל יכול להסתכל עליה ובעזרתה ללמוד להתנהג כמו נשר. כדי שהוא לא ישתעמם, הגוזל מקבל גם צעצוע עשוי נוצות או פרווה של פגר, שאיתו הוא יוכל להשתעשע. גם בטבע ההורים נותנים לגוזלים שלהם פגרים למשחק, אבל הוריו של הגוזל הזה אינם מסוגלים לדאוג לו. הם חיים כיום בתחנת ההאכלה לנשרים הסמוכה לחייבר כרמל. זוג הנשרים, זכר ונקבה, בקעו וגדלו לפני שנים בשמורת טבע גמלא שבגולן, אך משום שהואכלו על ידי הוריהם במזון לא מספיק מאוזן

צילום עדי אשכנזי

הם נשארו נכים ואינם מסוגלים לעוף. בשל נכותם הם לא יהיו מסוגלים לשרוד בטבע ולכן רשות הטבע והגנים מגדלת אותם ואף נותנת להם תפקיד חשוב - הם חיים בתחנת ההאכלה הזאת, שבה מניחים פגרים למען נשרים ודורסים אחרים המתקשים למצוא מזון בטבע. נוכחותם מושכת נשרים נוספים שחגים בשמים ורואים אותם אוכלים. בני הזוג אינם מסוגלים לדאוג כראוי לביצים שהם מטילים ולגוזלים, ולכן אנשי השמורה מטפלים בהם. לאחר שהגוזל יגדל, הוא יועבר לכלוב אקלום ובהמשך ישוחרר ויצטרף לנשרים האחרים החיים בכרמל ומקננים במצוקיו.

כתבה: עדי ויינברגר

שמירת טבע | שחרור נעים

צבאים רבים החיים בטבע נפגעים מדי שנה ומגיעים לטיפול וטרינרי ולשיקום בבית החולים לחיות בר של הספארי ורשות הטבע והגנים. לשמחתנו רבים מהם מחלימים לגמרי ומצבם מאפשר את שחרורם בחזרה לטבע. אך האם יסתגלו שוב לחיים בבר? חשוב להבין שלאחר השחרור מתקשות חלק מחיות הבר לשרוד שוב בכוחות עצמן. כדי להקל על הצבאים המשוחררים לטבע את החזרה לחיים עצמאיים, מקיימת למענם רשות הטבע והגנים תוכנית הסתגלות לחיי הבר, שמתבצעת בשמורת טבע גמלא. הצבאים המיועדים לשחרור בחזרה לטבע מועברים למכלאה לזמן הסתגלות של כמה שבועות ורק לאחר מכן משוחררים ממנה, והפקחים עוקבים אחריהם, בודקים את הישרדותם ולומדים על הצטרפותם לעדרים המקומיים. בדרך זו שוחררו בשנתיים האחרונות 16 צבאים, והממצאים מעידים על כ-45 אחוזי הצלחה בשרידות הצבאים שהוחזרו לטבע.

שחרור צביה צילום דודו זכאי

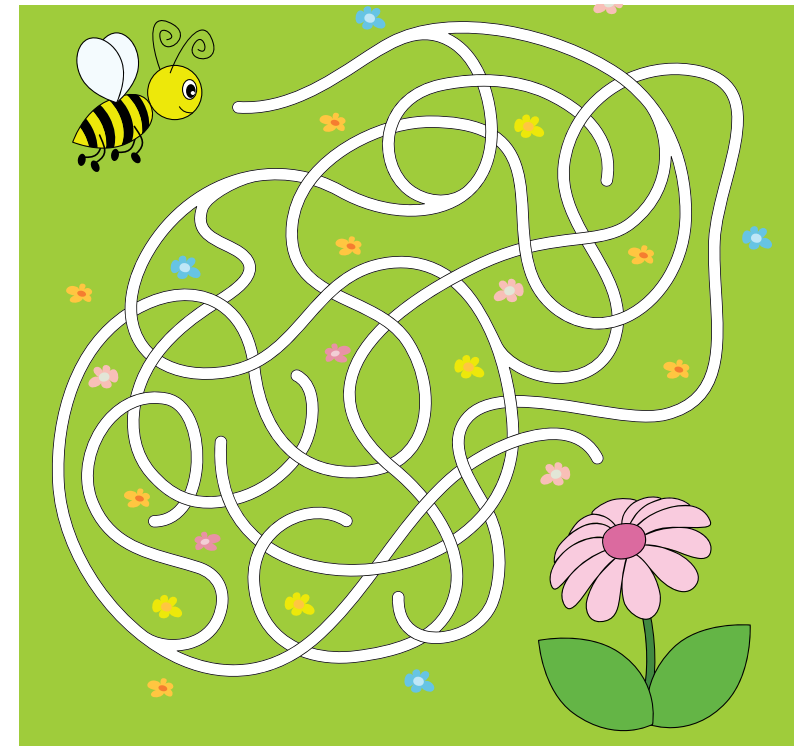
טריוויה בנושא עטלפים

1. אילו סוגי עטלפים יש בארץ?
א. עטלפי דבורה ועטלפי חרקים
ב. עטלפי פירות ועטלפי חרקים
ג. עטלפי פירות ועטלפי ירקות
2. באיזה חלק של היום העטלפים פעילים?
א. בשעות הבוקר
ב. בלילה
ג. בכל שעות היום
3. כיצד העטלפים ישנים?
א. שוכבים על האדמה
ב. עומדים על עצים
ג. תלויים הפוך על עצים ובמערות
4. מה עושים עטלפים רבים בעונת החורף?
א. אוגרים אוכל לקיץ
ב. אוכלים חרקים שחיים בשלוליות
ג. נכנסים לתרדמת חורף במערות
5. למה אסור להפריע לעטלפים בעת תרדמת החורף?
א. כי אם הם יתעוררו הם יהיו עצבניים
ב. כי אם הם יתעוררו הם עלולים למות
ג. כי אם הם יתעוררו הם יהיו עייפים

א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י' יא' יב' יג' יד' טו' טז'

מצאו את ההבדלים | מצאו לפחות 5 הבדלים בין תמונות החרקים מהאוסף הלאומי באוניברסיטת תל אביב

היעלמות של בעלי חיים מסוימים מהעולם היא תהליך טבעי שמתקיים במשך מיליוני שנים, כמו היכחדותם של הדינוזאורים. אז למה זה מעסיק כל כך הרבה אנשי טבע וחוקרים? על פי מחקרים שהתפרסמו לאחרונה בכתב העת "Science" (אוזכרו בידיעה שהתפרסמה בעיתון "הארץ", מאי 2015) השפעת האדם על הטבע גברה בעשורים האחרונים והיא מסכנת מאוד מינים מסוימים בטבע. כך למשל, רבים ממיני היונקים באסיה ובאפריקה נמצאים על סף הכחדה. תארו לכם עולם בלי פילים, ג'ירפות או זברות. האיומים העיקריים על בעלי החיים - כולם מעשי ידי האדם - הם ציד בלתי חוקי, אובדן בתי גידול לטובת שטחי חקלאות או בניית יישובים ועוד. לכן, לצד התהליכים הטבעיים שגורמים להכחדה של מינים (כמו תחרות בין המינים, שינויי אקלים ואירועים קיצוניים כמו רעידות אדמה וכדומה) ושעליהם אין לנו שליטה - חשוב לדעת שאפשר למצוא פתרונות שיפחיתו את פגיעת האדם בטבע ויתאימו לעולם המתפתח.

כל ילד יודע שדבורי הדבש מייצרות דבש ושחקלאים מגדלים דבורי דבש מביתות בכורות שיתופיות כדי לרדות מהן את הדבש המגיע אל שולחננו. הדבורים מייצרות את הדבש מהצוף שהן מפיקות מפרחים, ובזמן שהותן בפרח הן מאביקות אותו באבקה שנדבקה אליהן מפרחים אחרים שבהם ביקרו קודם לכן. מה שאולי ילדים אינם יודעים הוא שמלבד הדבורים המבויתות, יש בעולם עוד אלפי מינים של דבורי בר - דבורים שאינן מגודלות על ידי בני האדם וגם הן מאביקות את הפרחים. חלקן חיות בכורות שיתופיות ואחרות - כדבורים בודדות, ובישראל מעריכים שיש כאלף מינים שלהן. ועוד משהו שבטח אינכם יודעים - בעשורים האחרונים חלה ירידה בגודל האוכלוסייה שלהן עקב הקטנת השטחים הטבעיים ועלייה בשימוש בקוטלי חרקים, וגם בשל תחרות בינן ובין דבורי הדבש המבויתות על האבקה הפרחים. מה עושים כדי לשמור על מגוון מיני דבורי הבר? לשם כך, מעודדת רשות הטבע והגנים את החקלאים לא למקם את כוורות דבורי הדבש המבויתות ליד שטחים טבעיים, אלא להניח לדבורי הבר להיות אלה שעושות את העבודה בטבע.

צילום עדי אשכנזי